

Estd. 1962
NAAC 'A' Grade
MHRD NIRF-28th Rank

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR-416 004. MAHARASHTRA
PHONE : EPABX-2609000 website- www.unishivaji.ac.in
FAX 0091-0231-2691533 & 0091-0231-2692333 – BOS - 2609094
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर – 416004.
दुरध्वनी (ईपीएबीएक्स) २६०९००० (अभ्यास मंडळे विभाग— २६०९०९४)
फॅक्स : ००९१-०२३१-२६९१५३३ व २६९२३३३.e-mail:bos@unishivaji.ac.in

Ref./SU/BOS/Humanities/ 6797

Date: 04/07/2019

1) The Principal, All Concerned Affiliated Colleges/Institutions Shivaji University, Kolhapur	2) The Head, All Concerned Department Shivaji University, Kolhapur.
--	--

Subject: Regarding Syllabi of Certificate Course in Modi Script (Lipi) of
History Programme under the Faculty of Humanities

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that the University authorities have accepted and granted approval to the revised syllabi, of Certificate Course in Modi Script (Lipi) of History Programme under the Faculty of Humanities.

This syllabi shall be implemented from the academic year 2019-2020 (i.e. from June 2019) onwards. A soft copy containing the syllabus is attached herewith and it is also available on university website www.unishivaji.ac.in. (Online Syllabus)

You are, therefore, requested to bring this to the notice of all students and teachers concerned.

Thanking you,

Yours faithfully,

Dy Registrar

Copy to:

1	The Dean, Faculty of Humanities	6	Appointment Section
2	The Chairman BOS under Faculty of Humanities	7	Computer Centre
3	O.E. II, Section	8	Affiliation Section (U.G.)
4	Eligibility Section	9	Affiliation Section (P.G.)
5	P.G.Seminar Section	10	P.G.Admission Section

Shivaji University
Department of History
&
Chh. Shahu Maharaj Center for Studies of Maratha History

Course: Certificate in Modi Script (Lipi)
Course Duration six months/ one Semester

Synopsis:

Modi was the court script of most Maratha states of India from about 16th Century till early 20th century. Therefore, most of the sources of the history of the Marathas are in Modi script. They are not utilized by historians as most do not possess the ability to read the Modi script. This course aims to introduce students of history especially Medieval and Maratha history to the reading and writing of the Modi script. This course will also introduce learners to the various archives which hold the documents in Modi script.

Scope of the course/Outcome:

- This course should enable them to take up further studies of modi sources of Maratha history for research
- It will also provide a profession skill for transcription and translations of modi papers as such papers are used as sources for various land and property records.

This course will cover...

1. **Scripts:** - Students will learn to read, write and understand basic units of the script
2. **Reading and Comprehension:** - Reading and understanding of simple paragraphs, students will be asked to write simple sentences in modi. Translation of simple modi texts into Marathi/English/Hindi.
3. **Calendars:** - Students will be introduced to calendars like Hijri, Fasli, Persian
4. **Introduction to Documents:** - Introduction to various types of documents like Farmans, Taleband, jakat, japtpepars, bhakhars, karinaetc
5. **Introduction to Various archives that house these papers:** Peshve Daftar, Bharat Itas Sanshodhak Mandal etc. such archives and its papers will be introduced for detail studies.
6. **Interpretation of Modi Documents** the documents will be interpreted with its relevance to use in history and other branches of knowledge

Shamshad Palt

[Signature]

Paper : I Tools and Skills for Learning Modi Script

Unit 1: Introduction to Maratha Empire

1) Bahamani Period

- Allaudin Hussein Bahamani Shah
- Mohammad Shah
- BidarShahi Period- Ahmad Shah Ist & IInd
- Cultural History

2) Maratha Royal Period

- Process of Formation of Maratha Swarajya
- Brief introduction to campaigns by Chh. Shivaji Maharaj
- Religious and revenue Policy of Chh. Shivaji Maharaj
- Administrative System and Ashtapreadhan Mandal

3) Peshav Period

- Transformation of power from Marathas to Peshvas
- Introduction to Peshva rule
- Land revenue system during Peshava period
- Administrative System during Peshava period
- Brief Introduction to British Period

Unit 2: Skills for writing and reading Modi script

1) History of Modi Script

- Hemad Panth-Introduction
- Origin of Modi Script
- Importance and development of Modi script during Maratha period
- Difficulties while deciphering Modi Script

2) Skills for transcription of Modi Script

- Alphabets
- Modi words, Joint words (Jodaakshare)

3) Methods, and types of Modi Script

- Use of Ra (र ची करामत)
- Modi used for day today purpose
- Use of Symbols Modi Script
- Lapetyukta Modi Script

Unit 3: Understanding the calendars

1) Week, Months and years (Periodisation)

- 7 days
- 12 months
- years

2) Various periodazation method *Rajyabhishek Shak*

- *Method to calculate period from the date of coronation date*
- *Its important to give details of Rajyabhishek Shak*

3) Fasali, Shuhur, Ilahi, Julus etc.

- Details of *Method to calculate* such different contemporary colanders

Unit 4: Accounting styles in *Modi* documents

1) Linear measurement (*Reghi*)

- Details information of how such measurements are taken and calculated

2) Various Weights and measurements

- Different measure and units of liquid and Solid material e.g. Oil, Ghee, Grains etc.

3) Methods of land Measurement

- *Shivkadhi (Unit id stick used during Maratha Period)*
- Other Contemporary Units of land Measurements

Paper : II Introduction to Archives in Maharashtra

Unit 1: Directorate of Archives Maharashtra

- 1) Mumbai Archive
- 2) Kolhapur Archive
- 3) Pune Archive (Peshve Daftar)
- 4) Marathwada Archive, Aurangabad
- 5) Nagpur Archive, Nagpur

Unit 2: Modi Daftar Housed in various research Centers in Maharashtra

- 1) Bharat Itihas Samshodhan Mandal, Pune
- 2) V. K. Rajwade Mandal, Dhule
- 3) Deccan College, Pune
- 4) Shahu Research Center, Shivaji University, Kolhapur
- 5) History Museum, Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad

Unit 3: Study of Modi Documents of Various Periods

1) Modi Documents of *Maratha Royal Period*

- Identification of use of Persian words
- Selected papers from various *Bakhars*, *Karina* etc will be read in sub unit for practice

2) Modi Documents of *Peshva Period*

- Documents of communication, Letters, *Farman* etc
- Selected papers from various archives and published books will be read for practice

3) Modi Documents of British Period

- Land Records
- *Rayatwari* Papers
- Haq Commission papers
- Register of Birth and Death

Unit 4: Modi Documents of British and Princely State

1) Land Records-

- *Satbara*
- *Kharedipatra*
- *Dattakpatra*

2) School students Registration Records

- 3) Selected papers from various archives and published books will be read for practice

4) Modi Documents of Internal administration within Princely State

- Selected papers from various archives and published books will be read for practice

संदर्भ ग्रंथ :-

- धाटावकर भास्कर, मोडी प्रशिक्षण वर्ग पुस्तिका, पुराभिलेख संचालनालय महाराष्ट्र शासन, मुंबई, २००८
- कुलकर्णी अ.रा., रामचंद्रपंत आमत्यांचे आज्ञापत्र, डायमंड पब्लिकेशन, पुणे
- कुलकर्णी अ.रा., जेधे शकावली-करीना, डायमंड पब्लिकेशन, पुणे
- केळकर य.न. ऐतिहासिक शब्दकोश, डायमंड पब्लिकेशन, पुणे, २००६
- कृष्णाजी म्हात्रे, चला शिकूया मोडी आपण, मोडीलिपी शिक्षण प्रसारक मंडळ, मुंबई
- कुलकर्णी एम. आर., तुम्हीच मोडी शिका, डायमंड पब्लिकेशन, पुणे

छत्रपती शाहू महाराज मराठा इतिहास अध्ययन केंद्र,
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

मोडी लिपी प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम

Certificate Course in Modi Lipi

-- अभ्यासक्रम --

पेपर क्र. ०१ मोडी लिपी शिकण्याचे तंत्र

प्रकरण पहिले :- मराठा साम्राज्याची ओळख

०१) बहामनी कालखंड

- अल्लाउद्दीन हुसेन बहामनी शहा
- महमद शहा
- बीदर कालखंड - अहमद शहा (पहिला) , अहमद शहा (दुसरा)
- सांस्कृतिक इतिहास इ.

०२) शिवकाळ

- मराठा स्वराज्य निर्मिती प्रक्रिया
- छ. शिवाजी महाराज यांनी केलेल्या मोहिमा (संक्षिप्त ओळख)
- छ. शिवाजी महाराज यांचे धार्मिक धोरण, महसूल धोरण
- छ. शिवाजी महाराज यांचे प्रशासन व्यवस्था व अष्टप्रधान मंडळ

०३) पेशवेकाळ

- मराठा स्वराज्य पेशव्यांच्या हाती कसे गेले.
- प्रमुख पेशवे यांची माहिती सांगावी.
- पेशवे कालीन जमीन महसूल पद्धती
- पेशवे कालीन प्रशासन व्यवस्था
- ब्रिटीश कालखंड ही थोडक्यात सांगावा.

प्रकरण दुसरे :- मोडी लेखन वाचन व सराव

०१) मोडी लिपीचा इतिहास

- हेमाडपंथ - निर्माता माहिती देणे
- मोडी लिपी कशी तयार झाली ? का झाली ?
- मराठा कालखंडातील त्याचे महत्व काय होते.
- मोडी लिपी वाचन - लेखन अडचणी

०२) मोडी लिप्यंतर कौशल्य .

- मुळाक्षरे
- बाराखडी
- मोडी शब्द, जोडाक्षरे

०३) मोडी लेखनाच्या पद्धती

- 'र' ची करामत
- व्यवहारिक मोडी लेखन
- सांकेतिक मोडी लेखन
- लपेटयुक्त मोडी लेखन

प्रकरण तिसरे :- कालगणना

०१) आठवड्याचे वार, महिने व वर्ष

- वार - ७
- महिने - १२
- वर्ष

०२) राज्याभिषेक शक

- राज्याभिषेक शक कसा काढला जातो त्याबद्दल माहिती
- राज्याभिषेक शक काय आहे याची माहिती देणे अपेक्षित आहे.

०३) फसली सुहरसन, जुलूस इ.

- या बाबत सविस्तर माहिती देऊन तो कसा आहे / काढला जातो त्याची माहिती देणे आवश्यक आहे.

प्रकरण चौथे :- विविध मापन पद्धती

०१) रेघीय मापन पद्धती

- यामध्ये रेघेच्या सहाय्याने कशा प्रकारे मापन केले जाते. त्याची सविस्तर माहिती देणे अपेक्षित आहे.

०२) विविध वजन मापे व परिमाणे

- शिवकालखंडातील विविध वजन मापे यांचा समावेश असेल प्रामुख्याने यामध्ये द्रव पदार्थ मापे(तेल, तूप वैगरे), धान्य मापे इ.

०३) जमीन मापन पद्धती

- जमीन मापन कसे केले जात होते त्याच्या विषयी माहिती
- शिवशाही काठी

प्रकरण पहिले :- महाराष्ट्रातील पुराभिलेखागाराची ओळख

- ०१) मुंबई पुराभिलेखागार
- ०२) कोल्हापूर पुराभिलेखागार
- ०३) पुणे पुराभिलेखागार
- ०४) औरंगाबाद पुराभिलेखागार
- ०५) नागपूर पुराभिलेखागार

प्रकरण दुसरे :- महाराष्ट्रातील विविध संशोधन केंद्रातील दप्तर

- ०१) भारत इतिहास संशोधन मंडळ, पुणे
- ०२) वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
- ०३) डेक्कन कॉलेज, पुणे
- ०४) शाहू संशोधन केंद्र, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
- ०५) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद

प्रकरण तिसरे :- विविध कालखंडातील मोडी कागदपत्रांचा अभ्यास

- ०१) शिवकालीन मोडी कागदपत्रे
  - फारशी शब्द वापर
- ०२) पेशवेकालीन मोडी कागदपत्रे
  - संदेश देवाण घेवाण
  - प्रादेशिक कागद, व्यवहारिक कागद
- ०३) ब्रिटीशकालीन मोडी कागदपत्रे
  - जमिनीचे कागद, रयतवारी, हक कमिशन, जन्म मृत्यू नोंद

प्रकरण चौथे :- ब्रिटीशकालीन व संस्थानकालीन मोडी कागदपत्रे

- ०१) जमिनीची कागदपत्रे -
  - सातबारा,
  - खरेदीपत्र,
  - दत्तकपत्र इ.
- ०२) शाळेचा दाखला रजिस्टर
  - वरील अभ्यासासाठी विविध अभिलेखागार व प्रकाशित पुस्तकातील निवडक मोडी कागदपत्रांचा सराव
- ०३) संस्थानाच्या अंतर्गत व्यवहाराचे मोडी कागदपत्रे
  - वरील अभ्यासासाठी विविध अभिलेखागार व प्रकाशित पुस्तकातील निवडक मोडी कागदपत्रांचा सराव

संदर्भ ग्रंथ :-

- धाटावकर भास्कर, मोडी प्रशिक्षण वर्ग पुस्तिका, पुराभिलेख संचालनालय महाराष्ट्र शासन, मुंबई, २००८
- कुलकर्णी अ.रा., रामचंद्रपंत आमात्यांचे आज्ञापत्र, डायमंड पब्लिकेशन, पुणे
- कुलकर्णी अ.रा., जेधे शकावली-करीना, डायमंड पब्लिकेशन, पुणे
- केळकर य.न. ऐतिहासिक शब्दकोश, डायमंड पब्लिकेशन, पुणे, २००६
- कृष्णाजी म्हात्रे, चला शिकूया मोडी आपण, मोडीलिपी शिक्षण प्रसारक मंडळ, मुंबई
- कुलकर्णी एम. आर., तुम्हीच मोडी शिका, डायमंड पब्लिकेशन, पुणे

